

ВІДГУК

**офіційного опонента, кандидата педагогічних наук, доцента
І.П.Парфентьєвої на дисертацію Лю Мяоні «Формування вокально-
мовленнєвої культури майбутніх учителів музики у процесі фахової
підготовки»**

**представлену на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних
наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання**

Актуальність дисертаційного дослідження Лю Мяоні «Формування вокально-мовленнєвої культури майбутніх учителів музики у процесі фахової підготовки» обумовлена інтеграцією вітчизняної системи вищої освіти у світовий освітній простір, де проблема формування культури майбутніх учителів музики набуває особливого сенсу.

У зв'язку з цим постає необхідність надання можливості студентам спеціальності “Музичне мистецтво” університетів оволодіти методикою вокальної підготовки та забезпечення умов формування їх вокально-мовленнєвої культури як складової вокально-виконавської культури – важливого фактору фахового удосконалення майбутніх учителів музики України та Китаю. Феноменологічним явищем сучасності виступає вчитель музики –вокаліст-виконавець, професіонал новітнього формату, надзвичайно бажаний для сучасної системи мистецької освіти на всіх ланках, особливо в сучасних умовах її реформування.

На підставі ґрунтовного вивчення дисертаційної роботи Лю Мяоні «Формування вокально-мовленнєвої культури майбутніх учителів музики у процесі фахової підготовки», автореферату, науково-методичних публікацій, доцільно зазначити, що характерними ознаками цієї роботи є актуальність, своєчасність, завершеність та самостійність. Дисертація має всі необхідні складові, послідовно відображає вихідні положення та висновки, ідеї та погляди дослідника щодо умов педагогічного забезпечення вказаного процесу. Це дозволяє нам позитивно оцінити її наукову цінність та практичне значення.

Доцільно зазначити, що дисертація Лю Мянї «Формування вокально-мовленнєвої культури майбутніх учителів музики у процесі фахової підготовки» є системним дослідженням, в якому знайшли відображення методологічні, теоретичні та методичні аспекти вирішення проблеми підготовки майбутнього вчителя музики. Переважна частина із них заслуговує на увагу, тому доцільно більш конкретно проаналізувати та оцінити теоретичні та методичні положення дисертаційного дослідження.

У першому розділі дисертаційного дослідження ґрунтовно розглянуто сутність поняття «вокально-мовленнєва культура» у контексті специфіки змісту вокальної культури майбутніх учителів музики; визначено методологічні підходи та представлено визначення поняття «вокально-мовленнєва культура майбутніх учителів музики», розроблено компонентну структуру означеного феномена. Дисертантом виявлено, що вокальне мовлення тісно пов'язано з поетичним, художнім мовленням та виступає різновидом усного монологічного мовлення, яке виділено з черги специфічних різновидів усного мовлення. З'ясовано, що питання підготовки майбутніх учителів музики до ретрансляції культурних цінностей у творчо-педагогічній діяльності на основі вміння інтегрувати здобуті знання в педагогічній практиці розкрито в науково-методичних дослідженнях недостатньо.

У другому розділі розкрито сутність та складові організаційно-методичної моделі формування вокально-мовленнєвої культури майбутніх учителів музики та розроблено критерії та показники, методику, принципи, педагогічні умови означеного феномена. До принципів формування вокально-мовленнєвої культури майбутніх учителів музики віднесено такі принципи, як: принцип культуровідповідності, принцип вокально-мовленнєвої ідентичності, принцип рефлексивності, принцип поліхудожності, принцип професійної спрямованості та принцип інтегративності. Розроблено компонентну структуру сформованості вокально-мовленнєвої культури майбутніх учителів музики, означено

компоненти - мотиваційно-ціннісний, когнітивно-фонаційний, творчовиконавський компоненти та визначено критерії та показники.

Третій розділ дисертації присвячений результатам педагогічного експерименту (констатувальному, формувальному, контрольному етапам). Представлено розгортання констатувального, формувального експериментів, наведено результати статистичного аналізу перевірки запропонованої методики формування вокально-мовленнєвої культури майбутніх учителів музики, інтерпретовано й узагальнено отримані дані експериментального дослідження.

У дисертації наведено теоретико-методичне узагальнення та запропоновано нове вирішення проблеми формування вокально-мовленнєвої культури майбутніх учителів музики у процесі фахової підготовки, що знайшло обґрунтування в авторській методиці формування вокально-мовленнєвої культури майбутніх учителів музики та її експериментальній перевірці.

Позитивно характеризує науково-педагогічний пошук дисертанта глибокий теоретичний зміст дослідження. На основі вивчення сучасної наукової літератури в галузі філософії, культурології, психології, педагогіки та мистецтвознавства автор розкриває сутність та складові проблеми формування вокально-мовленнєвої культури майбутніх учителів музики у процесі фахової підготовки, що знайшло відображення в обґрунтуванні авторської методики формування означеного феномена та її експериментальній перевірці. У зв'язку з цим треба віддати належне дисертанту, що ним наголошено на особливій ролі психолого-педагогічної готовності майбутнього вчителя музики до вокальної діяльності, змістовно розкритий цілісний комплекс використання цього феномену у фаховій підготовці майбутнього вчителя музики.

Автором вдало систематизовано, логічно вибудовано теоретичний матеріал та відповідно до обраних загальнонаукових методологічних підходів визначено значущість формування вокально-мовленнєвої культури майбутніх учителів музики у процесі фахової підготовки.

У дисертації Лю Мянї «Формування вокально-мовленнєвої культури майбутніх учителів музики у процесі фахової підготовки» встановлено, що вокально-мовленнєва культура, як складова вокально-виконавської культури, ґрунтується на кращих традиціях національного вокального виконавства. теоретично обґрунтовано критеріально-діагностичний апарат. Критеріями формування вокально-мовленнєвої культури майбутніх учителів музики визначено міру особистісної цілеспрямованості до формування вокально-мовленнєвої культури; ступінь специфічної технічно-виконавської та музично-педагогічної обізнаності; міру сформованості інтерпретаційних умінь щодо виразного відтворення художньо-образного змісту музичних творів у власному виконанні та їх показники. Згідно означених критеріїв та показників визначено три рівні сформованості досліджуваного феномена: високий, середній, низький.

Дисертантом побудовано структурно-функціональну модель формування вокально-мовленнєвої культури. Розроблено педагогічні умови формування вокально-мовленнєвої культури майбутніх учителів музики: прагнення до самоконтролю орфоепічних норм у співацькій діяльності; дотримання художньо-стильової відповідності у вокальному виконавстві; спонукання до творчого самовираження у вокально-виконавській діяльності.

Створено організаційно-методичну модель формування вокально-мовленнєвої культури майбутніх учителів музики в процесі фахової підготовки, що від постановки мети, основних завдань, охоплює наукові підходи, функції, принципи, педагогічні умови, розроблену компонентну структуру, поетапну методику формування вокально-мовленнєвої культури майбутніх учителів музики.

Вірогідність і аргументованість результатів дослідження забезпечується методологічним і теоретичним обґрунтуванням його вихідних позицій; музикознавчим та психолого-педагогічним аспектами; використанням комплексу взаємопов'язаних методів, адекватних об'єкту, предмету, меті та завданням дослідження; пролонгованою дослідно-

експериментальною роботою; результатами кількісної та якісної експериментальної перевірки розроблених методичних рекомендацій; позитивними наслідками впровадження у навчально-виховний процес інститутів мистецтв й музично-педагогічних факультетів педагогічних університетів розробленого навчально-методичного комплексу.

Висновки до розділів та загальні висновки дисертаційного дослідження є ґрунтовними, вони свідчать про виконання поставлених завдань дослідження. Основні теоретичні положення та результати дослідження висвітлені у 8 публікаціях, з яких 5 – у наукових фахових виданнях України, 1 стаття у міжнародному науковому фаховому виданні.

Зазначене вище дозволяє констатувати, що дисертантом виконано значний обсяг науково-дослідної та експериментальної роботи, у результаті чого отримано дані, які є безперечно важливими для сучасної педагогічної теорії та практики.

Незважаючи на загальну позитивну оцінку дисертації хочемо зробити деякі зауваження та побажання, а саме:

1. Перший розділ дисертації містить досить змістовне розкриття наукових підходів, які становлять методологічну основу дослідження, а саме: системно-цілісний, аксіологічно-оцінний, особистісно-орієнтований, акустично-фізіологічний та діяльнісно-творчий. На нашу думку, доцільно було б більш повно розкрити специфіку аксіологічно-оцінного підходу до формування вокально-мовленнєвої культури майбутнього вчителя музики.

2. У розроблених автором принципах формування вокально-мовленнєвої культури майбутнього вчителя музики одним із важливих виступає принцип рефлексивності. Бажано було б розкрити, якою мірою цей принцип стимулює студентів факультетів мистецтв до усвідомлення важливості музично-педагогічної діяльності та як застосування цього принципу впливало на розвиток умінь студентів критично ставитись до різноманітних аспектів цієї роботи.

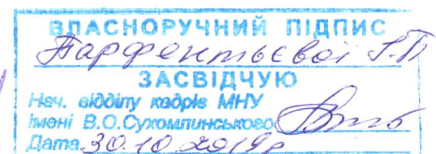
3. Одним із показників творчо-діяльнісного компонента вокально-мовленнєвої культури майбутніх учителів музики автором визначено здатність до творчого самовираження у процесі якісного вокального виконання творів української класики. Виникає питання, яка роль була відведена творчим завданням у процесі формування даного показника.

4. В експериментальній роботі автором використано метод цілеспрямованого збагачення знань. Бажано було б ширше розкрити, як впровадження цього методу впливало на вмотивованість студентів до розширення власного світогляду і ретрансляції отриманих знань.

Зазначені зауваження мають рекомендаційний характер і тому не впливають на загальну позитивну оцінку виконаної роботи.

Підсумовуючи, можемо зробити загальний **висновок**: дисертація Лю Мянї «Формування вокально-мовленнєвої культури майбутніх учителів музики у процесі фахової підготовки» є актуальним науково-педагогічним дослідженням. Результати дисертації дають підстави стверджувати, що у нїй запропоновано нове вирішення наукової проблеми, яке вносить певний вклад у теорію та методику фахового навчання майбутніх учителів музики, означене дисертаційне дослідження відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. №567 до кандидатських дисертацій за спеціальністю 13.00.02 – «Теорія та методика музичного навчання», а її автор Лю Мянї заслуговує на присвоєння наукового ступеня кандидата педагогічних наук.

Офіційний опонент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного мистецтва, заступник декана факультету педагогіки та психології Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

І.П. Парфентьева